

Rapport

Datum: 10 augustus 2006
Rapportnummer: 2006/277

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat:

het college van burgemeester en wethouders van Arcen en Velden, alsmede het Waterschap Peel en Maasvallei, c.q. het Waterschapsbedrijf Limburg zijn verzoek om vergoeding van de schade die hij heeft geleden als gevolg van het niet goed functioneren van de gemeentelijke riolering hebben afgewezen, en

de desbetreffende instanties zonder meer naar elkaar hebben verwezen, en niet een initiatief hebben genomen om in onderling overleg tot een oplossing te komen.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. Op 10 september 2003 meldde verzoeker zijn verzekeraar dat hij schade had. De verzekeraar liet daarop een onderzoek instellen door een expertisebureau. De betrokken expert vermeldde in zijn rapport van 24 september 2003 onder meer, dat uit onderzoek was gebleken dat na hevige regenval als gevolg van een verstopping van het gemeentelijke riool het verontreinigde water niet kon worden afgevoerd, en door overdruk via het toilet verzoekers woning was binnengedrongen. Verzoekers maatregelen ter beperking van de schade brachten herstelwerkzaamheden met zich mee, waarvan de kosten volgens het expertisebureau € 1.800 bedroegen.

2. Een in opdracht en voor rekening van de gemeente Arcen en Velden werkzaam rioleringsbedrijf verhielp op 10 september 2003 de verstopping van het riool via de perceelaansluiting van verzoekers woning op het hoofdriool. De betrokken monteurs omschreven op de nota hun werkzaamheden als volgt:

"Gem. riool verstopt. Vanaf (de straat waar verzoeker woont; N.o.) tot centrum staat hoofdriool vol. Bypass-put gevonden; staat vol. Monteur zuiveringsschap Limburg erbij gehaald. Samen tweede pomp aangezet. Gemaal is niet vol, door aanzuiging springt bufferklep in bypass-put open. Niveau in riool begint te zakken. Beide van mening dat bufferklep slecht tot niet functioneert."

3. Verzoekers rechtsbijstandsverzekeraar stelde het college van burgemeester en wethouders van Arcen en Velden bij brief van 15 maart 2004 aansprakelijk voor verzoekers schade als gevolg van wateroverlast. Het college wees zijn aansprakelijkheid bij brief van 7 april 2004 af, omdat de schade niet het gevolg was van een gebrekkige riolering, maar van een niet goed functionerend pompgemaal van het Waterschapsbedrijf Limburg.

4. Vervolgens stelde de verzekeraar bij brief van 29 april 2004 het Waterschapsbedrijf Limburg aansprakelijk. Dit bedrijf deelde de verzekeraar per brief van 11 augustus 2004 mee niet verantwoordelijk te zijn voor een eventuele verstopping van het gemeentelijk rioelstelsel en daarom de aansprakelijkheid af te wijzen.

5. De rechtsbijstandverzekeraar wendde zich op 24 september 2004 opnieuw tot het college van burgemeester en wethouders van Arcen en Velden met een verzoek om schadevergoeding. Bij brief van 5 oktober 2004 reageerde het college met onder meer het volgende:

"Per brief van 7 april 2004 hebben wij u reeds gemotiveerd medegedeeld dat de gemeente geen aansprakelijkheid aanvaardt voor de (...) geleden schade.

Op 23 augustus 2004 is dit standpunt nogmaals persoonlijk toegelicht in een gesprek met (verzoeker; N.o.). Naar aanleiding van dit gesprek is het (door de gemeente ingeschakelde rioleringsbedrijf; N.o.) verzocht om toe te lichten welke werkzaamheden op 10 september 2003 (de schadedatum) in Arcen zijn verricht.

Uit deze toelichting blijkt hetzelfde als reeds op te maken is uit de handgeschreven opdrachtbon, namelijk dat de verstopping het gevolg is geweest van de slecht functionerende bufferklep van het Zuiveringsschap Limburg.

Artikel 10.33, eerste lid Wet Milieubeheer bepaalt dat de gemeente een zorgplicht heeft voor een goed functionerend rioleringsstelsel.

Zoals uit de formulering van dit artikel, als ook uit de hierop gebaseerde jurisprudentie (o.a. Hof Den Haag 18-12-2003, LJN-nr. AO0522) blijkt dat in deze geen sprake is van een risico-aansprakelijkheid."

6. In reactie op de klacht deelde het college van burgemeester en wethouders van Arcen en Velden bij brief van 13 oktober 2005 onder meer mee, dat inmiddels overleg was gevoerd met het waterschapsbedrijf, maar dat geen oplossing was bereikt. Wat betreft de verstopping van het hoofdriool deelde het college mee, dat uit het rapport van het ingeschakelde rioleringsbedrijf blijkt dat het hoofdriool vanaf de straat waar verzoeker woont tot aan het pompemaal - lees: pompemaal - "vol" stond, en dat was geconstateerd dat de bufferklep niet juist functioneerde, waardoor het riool was volgelopen.

Volgens het college kon, gelet op de feitelijke situatie, verzoekers schade niet het gevolg zijn van het vollopen van het hoofdriool. De lengte van de riolering van verzoekers woning tot het pompemaal bedraagt ongeveer 630 meter. Het betreft een riolering onder vrij verval, hetgeen in dit geval betekent dat er een hoogteverschil is tussen verzoekers woning en het pompemaal van ruim 0,5 meter. Het maaiveld van de straat ter hoogte van verzoekers woning is ruim 0,65 meter hoger dan bij het pompemaal. Op basis daarvan stelde het college, dat er geen causaal verband is tussen het niet juist functioneren van de

bufferklep en verzoekers schade. Immers, het is niet aannemelijk dat het vollopen van het hoofdriool over ruim 630 meter uitsluitend een probleem bij verzoeker veroorzaakte, en niet bij lager gelegen panden. In dit geval zou voordat er water via het toilet terugstroomt, water op de straat zijn gekomen. Gelet hierop achtte het college zich niet aansprakelijk voor verzoekers schade.

Verder wees het college erop dat er geen andere meldingen van overlast waren ontvangen. Wat betreft de aard van de betrekkingen met het waterschapsbedrijf verwees het collega naar de reactie van het waterschapsbedrijf.

7. Het Waterschap Peel en Maasvallei deelde in reactie op de klacht mee, dat gelet op het verband met de uitvoering van een bevoegdheid die aan het Waterschapsbedrijf Limburg is gedelegeerd, de kwestie was doorgeleid naar het Waterschapsbedrijf met het verzoek om op de klacht te reageren.

8. In reactie op de klacht deelde het Waterschapsbedrijf Limburg onder verwijzing naar de werkschrijving op de nota van het rioleringsbedrijf (zie hiervoor, onder 2.), bij brief van 15 augustus 2005 onder meer het volgende mee:

"Algemeen

Verzoeker loost huishoudelijk afvalwater op het gemeentelijk rioleringsstelsel. Op de gemeente rust de zorgplicht tot inzameling van gemeentelijk afvalwater. Hieraan geeft de gemeente mede invulling door het ontwerpen en realiseren van het gemeentelijk rioleringsstelsel. Bij het ontwerp wordt o.a. voorzien in een zogenaamde gemeentelijke overstort. Zo'n gemeentelijke overstort behoort in werking te treden indien het gemeentelijk rioleringsstelsel door externe omstandigheden, zoals zware regenval en/of uitvallen pompen van een gemaal van het Waterschapsbedrijf Limburg, overvol raakt. In de onderhavige situatie ligt de gemeentelijke overstort ter plaatse van het gemaal van het Waterschapsbedrijf Limburg.

Het enkele feit, dat één van de twee pompen van het gemaal van het Waterschapsbedrijf Limburg niet in werking is respectievelijk is uitgevallen, leidt derhalve niet tot een aansprakelijkheid van het Waterschapsbedrijf Limburg voor dit type schade. Dit geldt temeer nu alle gemalen zijn voorzien van een alarmeringssysteem. Dit alarmeringssysteem meldt storingen van pompen door naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie respectievelijk de dienstdoende operator.

Specifiek

De dienstdoende operator op 10 september 2003 is onze heer S.

Betrokkene weet niet met zekerheid op welke wijze hij op de hoogte is gesteld van de problemen in het gemeentelijk stelsel. Hij sluit niet uit dat het initiatief is uitgegaan van het

(desbetreffende rioleringsbedrijf B.; N.o.) Met B. heeft contact plaatsgevonden. B. stelde dat een klep van de gemeentelijke buffer niet werkte.

Onze heer S. is samen met B. ter plaatse gaan kijken. Daarbij is geconstateerd dat de/een elektrische schuifafsluiter van de gemeentelijke buffer op storing stond.

De 2e pomp van het gemaal van het Waterschapsbedrijf stond niet op storing. Het is juist dat de 2e pomp van dit gemaal is aangezet (handmatig getest); de pomp werkte. Het niveau van het waterpeil bij het gemaal van het Waterschapsbedrijf was (nog) onvoldoende om de 2e pomp automatisch in te schakelen."

Gelet op het voorgaande handhaafde het waterschapsbedrijf zijn standpunt tot afwijzing van de aansprakelijkheid. Voorts deelde het waterschapsbedrijf mee, dat naar aanleiding van de klacht medio augustus 2004 telefonisch contact was opgenomen met de gemeente Arcen en Velden. Daarbij was uitgelegd waarom het waterschapsbedrijf niet aansprakelijk is.

Met betrekking tot verzoekers probleem stelde het waterschapbedrijf dat het een indicatie kan zijn voor een structureel probleem in het gemeentelijk rioleringsstelsel, met het aanbod om zonedig aan een structurele oplossing bij te dragen.

9. Naar aanleiding van de reactie van het college van burgemeester en wethouders op zijn klacht gaf verzoeker onder meer aan, dat het ingeschakelde rioleringsbedrijf de met een schroefdop afgesloten toegang tot de rioolleiding in zijn voortuin had uitgegraven, en met een hogedrukspuit de verstopping had verholpen in het gemeentelijke deel van de leiding, vanaf de schroefdop tot de onder het wegdek gelegen rioolput.

10. In reactie op enige nadere vragen deelde het college van burgemeester en wethouders nog het volgende mee.

Ter hoogte van verzoekers woning is geen onderzoek gedaan. Hoewel het ingeschakelde rioleringsbedrijf wist, dat de gemeente diende te worden geïnformeerd in het geval van een vermoeden van een verstopping van het gemeentelijk deel van de riolering is dat niet gebeurd. Er is weliswaar een medewerker van de gemeente opgeroepen, maar toen was het riool al doorgespoten. In zo'n geval heeft een cameraonderzoek geen zin meer.

Het is mogelijk dat het deel van de perceelaansluiting tussen het ontstoppingsstuk en het hoofdriool verstopt was, maar het is hoogst onwaarschijnlijk dat de oorzaak van de door het rioleringsbedrijf geconstateerde verstopping zich in dat deel van de aansluiting bevond. Indien dat gemeentelijk deel van de perceelaansluiting technisch niet in orde zou zijn, bijvoorbeeld als gevolg van wortelgroei of een breuk in de leiding, zou de verstopping periodiek moeten terugkeren. Dat is echter niet gebeurd, zodat het de stellige overtuiging is dat de verstopping het gevolg was van het gedrag van de bewoners van verzoekers pand. Een verstopping van een perceelaansluiting leidt in de regel niet tot overlast bij

andere aangeslotenen.

Een verzoek om schadevergoeding tot een bedrag van € 2269 wordt op zijn eigen merites beoordeeld. In het geval dat het een hoger schadebedrag betreft, handelt de gemeente dat niet zelf af, maar de verzekeraar.

11. In reactie op het verslag van bevindingen deelde een medewerkster van de gemeente Arcen en Velden onder meer het volgende mee.

Het door het desbetreffende rioleringsbedrijf als bufferklep aangeduide onderdeel van de installatie is in feite een spindelschuif, die tot doel heeft om bij hogere waterstanden in het riool te zorgen voor een gefaseerde afsluiting, zodat het rioolwater in het ernaast gelegen bergbezinkbassin stroomt. Met deze extra berging wordt het aantal overstorten op de Maas beperkt. Uit de weergave van de monteur van het rioleringsbedrijf is niet af te leiden dat de spindelschuif niet goed functioneerde.

De brief van het Waterschapsbedrijf van 15 augustus 2005 (zie hiervoor, onder 8.) bevat de suggestie dat er sprake kan zijn van een structureel probleem in het gemeentelijke stelsel, echter het Waterschapsbedrijf beschikt niet over de informatie om een dergelijke uitspraak te kunnen doen. Bovendien heeft zich na het voorval bij verzoeker geen probleem meer voorgedaan.

II. Beoordeling

I. Ten aanzien van de afwijzing van het verzoek om schadevergoeding

12. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit impliceert dat een overheidsinstantie mag weigeren om financiële aansprakelijkheid voor ontstane schade te aanvaarden, indien zij op goede gronden haar aansprakelijkheid betwist. In dat geval kan de overheidsinstantie het aan de burger overlaten om vragen over de onrechtmatigheid van het handelen of betreffende de overige voorwaarden om de schadeclaim toe te wijzen desgewenst aan het oordeel van de burgerlijke rechter te onderwerpen. Dat is alleen anders wanneer de betwisting door de overheidsinstantie van haar aansprakelijkheid zo duidelijk onjuist is dat de overheidsinstantie in redelijkheid niet tot haar beslissing had kunnen komen. Dan moet de afweging van het belang van de overheidsinstantie bij betwisting van haar gehoudenheid tot schadevergoeding tegenover het belang van de burger bij schadevergoeding worden geacht in strijd met het redelijkheidsvereiste te hebben plaatsgevonden.

13. Ingevolge artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek heeft de gemeente, als beheerder van de gemeentelijke riolering, een risico-aansprakelijkheid voor schade, indien de riolering niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen en daardoor gevaar oplevert voor personen of zaken. In het geval van een riolering is onder meer sprake van een dergelijk

gebrek, indien het rioleringsstelsel onvoldoende capaciteit heeft om water af te voeren. Hiervoor kunnen verschillende oorzaken zijn.

14. Gelet op de door de betrokken bestuursorganen verstrekte inlichtingen is aannemelijk, dat het vollopen van het hoofdriool niet te wijten was aan het onvoldoende functioneren van het door het Waterschapsbedrijf Limburg beheerde pompemaal, maar aan een niet goed werkende, tot het door de gemeente Arcen en Velden beheerde deel van de riolering behorend onderdeel. Een gemeentelijke riolering dient te zijn voorzien van een zogenaamde overstort, die in werking treedt zodra het riool bijvoorbeeld na hevige regenval overvol dreigt te raken, of indien de pompinstallatie niet goed functioneert.

15. In reactie op de klacht bestreed het college van burgemeester en wethouders van Arcen en Velden dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen verzoekers schade en het niet goed functioneren van de bufferklep. Volgens het college is niet aannemelijk dat het vollopen van het hoofdriool over een afstand van ruim 630 meter, gerekend vanaf verzoekers woning tot aan de 0,65 meter lager gelegen bufferklep, uitsluitend tot een probleem bij verzoeker heeft geleid en niet bij de tussenliggende, lager gelegen panden. Het college wees er in dit verband op, dat er geen andere meldingen van overlast waren ontvangen.

Uit het enkele feit dat de gemeente geen andere meldingen van overlast heeft ontvangen, volgt echter niet zonder meer dat er geen anderen zijn die overlast hebben ondervonden. Ook kan uit de omstandigheid dat er geen andere meldingen zijn ontvangen niet worden afgeleid dat de door verzoekers ondervonden overlast niet het gevolg was van het vollopen van het hoofdriool. Immers in het geval van een verstopping van verzoekers huisaansluiting in het gemeentelijk deel van de riolering hebben andere aangeslotenen daarvan geen overlast kunnen ondervinden.

16. Ingevolge artikel 10.33 van de Wet milieubeheer is de gemeente Arcen en Velden gehouden tot een doelmatig beheer en onderhoud van het gemeentelijk riool. Dat houdt in, dat de gemeente dient in te staan voor een zodanig efficiënt functioneren van dat afvoerstelsel dat eventuele storingen daarin de aangesloten gebruikers geen onnodige hinder bezorgen. Er kunnen zich bijzondere omstandigheden voordoen, waaronder een gemeente niet in redelijkheid kan worden verweten dat het haar zorgverplichting onvoldoende is nagekomen. Gelet op de verklaring van het Waterschapsbedrijf Limburg (zie hiervoor, onder 8.) dat een gemeentelijk rioleringsstelsel moet zijn voorzien van een zogenaamde overstort, om overbelasting bij bijvoorbeeld zware regenval te voorkomen, kan de overvloedige regenval in de situatie van dit geval niet worden aangemerkt als een bijzondere omstandigheid.

17. Het college achtte het ook niet aannemelijk dat de oorzaak van de verstopping was gelegen in het door de gemeente beheerde deel, vanaf het ontstoppingsstuk in de perceelaansluiting op het hoofdriool. Het college baseerde zich daarbij op het uitgangspunt

dat indien dat deel technisch niet in orde zou zijn, zich vaker een verstopping zou moeten voordoen, maar daarvan is niet gebleken.

Het voor rekening en in opdracht van de gemeente werkzame rioleringsbedrijf stelde echter vast, dat het ging om een verstopping in een deel van de riolering dat door de gemeente wordt beheerd. Volgens het college had dat bedrijf de gemeente moeten informeren in het geval van een vermoeden van een verstopping in het gemeentelijk deel van de riolering, maar was dat niet gebeurd. De omstandigheid dat het desbetreffende bedrijf de gemeente niet of niet tijdig heeft geïnformeerd, en dat de gemeente naar aanleiding van de constatering van het bedrijf geen nader onderzoek heeft kunnen verrichten kan echter verzoeker niet worden tegengeworpen.

Verder is niet gebleken van feiten en/of omstandigheden op grond waarvan aannemelijk is dat de oorzaak van een eventuele verstopping in het gemeentelijke deel van de aansluiting moet worden gezocht in het particuliere deel van de aansluiting dan wel het gebruik daarvan.

18. Uit het vorenstaande volgt dat niet vast staat wat precies de oorzaak is geweest van de overlast die verzoeker heeft ondervonden. Vast staat wel dat er sprake was van een verstopping in een deel van de riolering dat door de gemeente wordt beheerd en dat een onderdeel van de gemeentelijke riolering niet goed functioneerde. Vast staat voorts dat deze gebreken het gevaar opleverden dat rioolwater de woning van verzoeker zou binnendringen en dat dit gevaar zich heeft verwezenlijkt.

19. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het college van burgemeester en wethouders op grond van de feiten en omstandigheden in dit geval en mede gelet op het bepaalde in artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek, tot de conclusie had moeten komen dat er sprake was van gebreken aan de riolering, die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt en dat de schade van verzoeker voor haar rekening komt. Het college is er immers niet in geslaagd aan te tonen dat de door verzoeker ondervonden overlast het gevolg was van een aan verzoeker toe te rekenen omstandigheid. Het college had het verzoek van verzoeker om vergoeding van de kosten die hij heeft moeten maken om de overlast en eventuele schade zoveel mogelijk te beperken, dan ook in redelijkheid niet kunnen afwijzen. Door dit wel te doen heeft het college gehandeld in strijd met het redelijkheidsvereiste.

Deze conclusie is aanleiding tot het doen van een aanbeveling.

De onderzochte gedraging van de gemeente is in zoverre niet behoorlijk.

20. Het waterschap Peel en Maasvallei verklaarde in het kader van het onderzoek dat het zijn beheers- en uitvoeringstaken met betrekking tot de zuivering van afvalwater heeft overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Waterschapsbedrijf Limburg.

Ingevolge de Wet Nationale ombudsman, zoals die luidde tot 1 januari 2006, is de Nationale ombudsman niet bevoegd tot het instellen van een onderzoek naar een klacht over dat bedrijf. De Nationale ombudsman komt daarom niet toe aan een oordeel over verzoekers klacht over het Waterschap Peel en Maasvallei c.q. het Waterschapsbedrijf Limburg.

II. Ten aanzien van de samenwerking tussen de betrokken instanties

21. Verzoeker klaagde er verder over dat de beide betrokken instanties zonder meer naar elkaar hebben verwezen en niet in overleg tot een oplossing zijn gekomen. In dit geval wees het als eerste, bij brief van 15 maart 2004, aansprakelijk gestelde college van burgemeester en wethouders de aansprakelijkheid op 7 april 2004 af, omdat de verstopping het gevolg zou zijn van onvoldoende functioneren van de door het Waterschapsbedrijf beheerde pompinstallatie. Dit bedrijf wees het aan hem gedane verzoek van 29 april 2004 af bij brief van 11 augustus 2004, omdat het een verstopping van het gemeentelijk rioolstelsel betrof. Verzoekers verzekeraar wendde zich vervolgens op 24 september 2004 weer tot het college, dat op 5 oktober 2004 opnieuw de aansprakelijkheid afwees, omdat het om een gevolg van het onvoldoende functioneren van de pompinstallatie ging.

22. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen zich in hun bejegening van burgers hulpvaardig dienen op te stellen.

Dit impliceert weliswaar dat een bestuursorgaan dat naar aanleiding van een aanvraag om schadevergoeding heeft geoordeeld geen aansprakelijkheid voor die schade te aanvaarden, kan verwijzen naar een andere instantie, doch indien beide instanties zich niet aansprakelijk achten onder verwijzing naar de ander, gaat het niet aan om de indiener van een verzoek om vergoeding opnieuw te verwijzen. Op die manier wordt de burger van het kastje naar de muur gestuurd, hetgeen in strijd is met het vereiste van correcte bejegening. Het Waterschapsbedrijf deelde medio augustus 2004 nog contact te hebben opgenomen met de gemeente Arcen en Velden om uit te leggen waarom het Waterschapsbedrijf zich niet aansprakelijk achtte.

In het verzoek van 24 september 2004 had het college aanleiding moeten vinden tot een nader overleg met het Waterschapsbedrijf om onderling een eenduidig standpunt tegenover verzoeker te bepalen. In de situatie van dit geval is dat pas in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman, na 20 juni 2005, gebeurd overigens zonder dat dit leidde tot enig uitsluitel. Dat is te laat.

Ook in zoverre is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Arcen en Velden is gegrond ten aanzien van:

de afwijzing van de aansprakelijkheid, wegens schending van het redelijkheidsvereiste;

de samenwerking met het Waterschapsbedrijf Limburg, wegens schending van het vereiste van correcte bejegening.

Ten aanzien van de klacht over het waterschap Peel en Maasvallei (het Waterschapsbedrijf Limburg) wordt geen oordeel gegeven.

AANBEVELING

Het college van burgemeester en wethouders van Arcen en Velden wordt in overweging gegeven zijn standpunt met betrekking tot de aansprakelijkheid voor verzoekers schade te herzien en de door verzoeker gemaakte kosten te vergoeden.

Onderzoek

Op 21 april 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer R. te Arcen, met een klacht over een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Arcen en Velden en een gedraging van het Waterschap Peel en Maasvallei. Naar deze gedragingen werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het college van burgemeester en wethouders van Arcen en Velden en het Waterschap Peel en Maasvallei verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd deze instanties een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reacties van betrokkenen gaven aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en aan te vullen.

Ingevolge de Wet Nationale ombudsman en de Algemene wet bestuursrecht zoals die luiden tot 1 januari 2006 is de Nationale ombudsman bevoegd tot het instellen van een onderzoek naar een gedraging van de daartoe bij ministerieel besluit aangewezen bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Het Waterschapsbedrijf Limburg is niet een dergelijk aangewezen bestuursorgaan, zodat naar aanleiding van een klacht over een gedraging van dit bedrijf van vóór 1 januari 2006 geen onderzoek wordt ingesteld.

Het Waterschapsbedrijf Limburg is een gemeenschappelijke regeling in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De regeling is getroffen door het waterschap Peel en Maasvallei en het waterschap Roer en Overmaas om te voorzien in een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie met betrekking tot onder meer het beheer en onderhoud van zuiveringstechnische werken. De besturen van deze waterschappen hebben hun wettelijke taken met betrekking tot onder meer het beheer en onderhoud van zuiveringstechnische werken overgedragen aan de respectievelijke bestuursorganen van de regeling. Het voormalige Zuiveringsschap Limburg is per 1 januari 2004 opgegaan in het Waterschapsbedrijf Limburg.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Het verzoekschrift van 20 april 2005

De brief van verzoekers rechtsbijstandverzekeraar van 15 maart 2004 met betrekking tot een aansprakelijkstelling van het college van burgemeester en wethouders van Arcen en Velden.

De reactie van het college van 7 april 2004 met betrekking tot afwijzing van de aansprakelijkheid.

De brief van verzoekers rechtsbijstandverzekeraar van 29 april 2004 met betrekking tot een aansprakelijkstelling van het Waterschapsbedrijf Limburg.

De reactie van het Waterschapsbedrijf Limburg van 11 augustus 2004 tot afwijzing van de aansprakelijkheid.

De brief van de rechtsbijstandverzekeraar van 24 september 2004 met betrekking tot een hernieuwd verzoek aan het college van burgemeester en wethouders om schadevergoeding.

De nadere reactie van het college van 5 oktober 2004 tot afwijzing van het verzoek om vergoeding.

De reactie van het Waterschap Peel en Maasvallei van 12 juli 2005 aan de Nationale ombudsman

De reactie van het Waterschapsbedrijf van 15 augustus 2005 aan de Nationale ombudsman

De reactie van het college van burgemeester en wethouders van 13 oktober 2005 aan de Nationale ombudsman

Verzoekers brief aan de Nationale ombudsman van 21 november 2005 met betrekking tot de reactie van het college.

De reactie van het college van burgemeester en wethouders van 18 april 2006 met betrekking tot enige andere vragen.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wet milieubeheer (wet van 13 juni 1979, opnieuw vastgesteld bij wet van 2 juli 1992, Stb. 414)

Artikel 10.33, eerste lid

"Elke gemeente draagt zorg voor de doelmatige inzameling en het doelmatig transport van afvalwater dat vrijkomt bij de binnen haar grondgebied gelegen percelen."

2. Burgerlijk Wetboek

Artikel 6:174, eerste, tweede, derde en vierde lid

"1. De bezitter van een opstal die niet voldoet aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen, en daardoor gevaar voor personen of zaken oplevert, is, wanneer dit gevaar zich verwezenlijkt, aansprakelijk, tenzij aansprakelijkheid op grond van de vorige afdeling zou hebben ontbroken indien hij dit gevaar op het tijdstip van het ontstaan ervan zou hebben gekend.

2. Bij erfpacht berust de aansprakelijkheid op de bezitter van het erfpachtsrecht. Bij openbare wegen rust zij op het overheidslichaam dat moet zorgen dat de weg in goede staat verkeert, bij leidingen op de leidingbeheerder, behalve voor zover de leiding zich bevindt in een gebouw en strekt tot toevoer of afvoer ten behoeve van dat gebouw of werk.

3. Onder opstal in dit artikel worden verstaan, gebouwen en werken die duurzaam met de grond zijn verenigd, hetzij rechtstreeks, hetzij door vereniging met andere gebouwen en werken.

4. Onder opstal in dit artikel worden verstaan gebouwen en werken die duurzaam met de grond zijn verenigd, hetzij rechtstreeks, hetzij door vereniging met andere gebouwen of werken."

3. Stichting Rioned

De stichting Rioned is het platform waarin overheden, bedrijfsleven en onderwijs samenwerken. Deze organisatie fungeert als kenniscentrum en als behartiger van het belang van de riolering in het openbaar gebied. Aan de "Vraagbaak Riolering", een eenvoudiger en handzamer uitgave van de Leidraad Riolering, van Rioned is ontleend, dat de perceelaansluiting van een gebouw op het riool bestaat uit een aansluitleiding op een inlaat aan de bovenzijde van het straatriool. Ter hoogte van de perceelsgrens is een ontstoppingstuk of controleput in de leiding geplaatst om zo de toegang te waarborgen en te kunnen bepalen waar zich een verstopping bevindt.

4. Jurisprudentie

Met betrekking tot de zorgplicht van een gemeente als rioolbeheerster overwoog het Gerechtshof 's-Gravenhage in zijn uitspraak van 18 december 2003 (LJN: AP0522, 2001/933) onder meer het volgende:

"8.a. Het zorgdragen voor een met het oog op een adequate inzameling en afvoer van afvalwater goed functionerend rioolstelsel is een overheidstaak. De Gemeente die deze taak op zich heeft genomen heeft zich daarmee belast met de zorg de rioleringen in goede staat te onderhouden. Anders dan de Gemeente (...) aanvoert dient deze zorg mede gericht te zijn op het voorkomen van funderingsschade als in deze procedure aan de orde. Op de Gemeente, die moet zorgen dat het rioolstelsel in goede staat verkeert, rust immers in het algemeen de plicht om ervoor te zorgen dat de toestand van de rioleringen de veiligheid van personen of zaken niet in gevaar brengt. Dat ter zake van beheer en onderhoud/vervanging van riolering tot het eind van de jaren (19)80 geen landelijke richtlijnen bestonden (doet hier niet aan af; N.o.). Deze verplichting voert immers reeds voort uit het ongeschreven recht ten aanzien van de zorgvuldigheid die in het maatschappelijk verkeer betaamt en een doen of nalaten in strijd met de op de Gemeente als rioolbeheerder rustende verplichting is dan ook onrechtmatig tenzij daarvoor een rechtvaardiging bestaat. Het feit dat de gemeente als overheid op het gebied van grondwaterpeilbeheer geen taak heeft levert haar geen vrijbrief en/of rechtvaardiging op om het grondwaterpeil door onder haar verantwoordelijkheid vallende zaken zó te doen beïnvloeden dat daarvan schade aan andermans zaken te verwachten valt.

8.b. De onderhoudsverplichtingen van de Gemeente als rioolbeheerder gaan echter niet zover dat onrechtmatig handelen en/of aansprakelijkheid van de Gemeente reeds dan is gegeven wanneer er schade aan panden als gevolg van lekkages in rioleringen is ontstaan. Uit artikel 10.33 lid 1 (...) Wet Milieubeheer noch uit de door appellanten geciteerde Kamerstukken vloeit voort dat de Gemeente ervoor heeft in te staan dat er nimmer schade als gevolg van een drainerende werking van een riolering bestaat. Naar s' hofs oordeel heeft de rechtbank in haar met grief 1 bestreden overweging terecht aansluiting gezocht bij de in het vonnis genoemde jurisprudentie van de Hoge Raad en hangt het van verschillende factoren af hoever de onderhoudsplicht van de Gemeente gaat ter vermijding van funderingsschade."